

8. Patiichuk V. Funktsionalni osoblyvosti orhanizatsii relihiino-palomnytskoho turyzmu / V. Patiichuk // Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Serii: Neohrafichni nauky. – Lutsk : Vezha, – 2015. – № 15 (316). – S. 33–45.
9. Patiichuk V. O. Osoblyvosti funktsionuvannia suchasnoi transportnoi systemy Izrailiu / V. O. Patiichuk, M. V. Makarova // Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Serii: Neohrafichni nauky. – 2009. – № 10. – S. 102–108.
10. Relihiinyi turyzm stae populiarnishym u sviti [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.religion.in.ua/news/foreign_news/11415-religijnij-turizm-staye-populyarnishim-u-sviti.html.
11. Sapielkina Z. P. Relihiia i kultura. Relihiinyi turyzm: navch. posib. / Z. P. Sapielkina. – K. : Vyd-vo Akad. pratsi i sots. Vidnosyn Feder. prof. spilok Ukrainy, 2012. – 220 s.
12. Khrystov T. T. Relyhyoznyi turyzm : ucheb. posobyе / T. T. Khrystov. – 4-e yzd., yspr. – M. : Akademyia, 2008. – 288 s.

Патійчук Віктор. Особенности современного развития христианского паломнического туризма в Израиле. Раскрывается содержание религиозно-паломнических туров и показаны различия между паломничеством и культурно-религиозными турами. Рассмотрены особенности организации и проведения религиозно-паломнических туров. Исследованы различные аспекты современного развития паломнического туризма в Израиле. Проанализированы основные причины и факторы для развития христианского паломничества в этой стране. Выделяются главные христианские паломнические центры Израиля и описаны их основные святыни. Показана специфика организации и проведения религиозно-паломнических туров для различных функциональных категорий религиозных туристов. Осуществлен анализ особенностей религиозно-паломнического обслуживания в этом государстве. Обобщаются перспективы сотрудничества Украины и Израиля в религиозно-паломническом туризме. Охарактеризованы и раскрыты основные проблемы функционирования религиозно-туристического обслуживания иностранных паломников в Израиле.

Ключевые слова: паломничество, религиозно-паломнический туризм, религиозно-паломнический центр, места массового паломничества, туристическая сфера, Израиль.

Patiychuk Viktor. The Features of Modern Development of Christian Pilgrimage Tourism in Israel. The content of religious-pilgrim tours is revealed and the differences between pilgrimages and cultural-religious tours are shown. Features of organization and carrying out of religious-pilgrimage tours are considered. Various aspects of the contemporary development of pilgrimage tourism in Israel are explored. The main preconditions and factors for the development of the Christian pilgrimage in this country are analyzed. The main Christian pilgrimage centers of Israel are highlighted and their main shrines are described. The specifics of organization and carrying out of religious pilgrimage tours for various functional categories of religious tourists are shown. The analysis of peculiarities of religious-pilgrimage service in this state is carried out. The prospects of cooperation between Ukraine and Israel in religious-pilgrimage tourism are summarized. The main problems of the religious-tourist service of foreign pilgrims in Israel are described and disclosed.

Key words: pilgrimage, religious-pilgrimage tourism, religious-pilgrimage center, places of mass pilgrimage, tourism, Israel.

Стаття надійшла до редколегії
21.09.2017 р.

УДК 338.485:338.583(447.82-2)

**Надія Чир,
Роман Качаровський,
Микола Павлушенко**

Оцінка сучасного стану та перспектив модернізації туристичної інфраструктури в умовах розвитку окремих об'єднаних територіальних громад Турійського району Волинської області

Здійснено комплексну оцінку сучасного стану та перспектив модернізації туристичної інфраструктури в умовах розвитку окремих об'єднаних територіальних громад Турійського району Волинської області (на прикладі Луківської та Турійської селищних ОТГ) за окремими підсистемами: заклади розміщення, заклади харчування,

---

© Чир Н., Качаровський Р., Павлушенко М., 2017

дозвілля й побутового обслуговування, транспортна інфраструктура, зв'язок та інформаційне забезпечення, людський потенціал. Визначено основні проблеми структурних елементів туристичної інфраструктури, запропоновано можливі способи їх розв'язання. Подано пропозиції першочергових заходів оптимізації туристичної інфраструктури.

Ключові слова: туристично-рекреаційний потенціал, туристична інфраструктура, об'єднана територіальна громада, Волинська область, Турійський район, Луківська ОТГ, Турійська ОТГ.

Постановка наукової проблеми та її значення. Розвиток туризму й рекреації стає пріоритетним у системі соціально-економічних координат держави. Адже за допомогою задоволення рекреаційних потреб людини країна дбає про збереження потенціалу трудових ресурсів. Привабливий туристично-рекреаційний потенціал зумовлює перспективний розвиток туристичної інфраструктури, що дає змогу забезпечити гідні умови перебування туристів та збільшення туристичного потоку. Актуальне питання – дослідження сучасного стану розвитку туристичної інфраструктури в регіональних господарських системах, у межах окремих адміністративно-територіальних утворень, що може слугувати важливим чинником формування конкурентоспроможного туристичного продукту місцевого й регіонального значення, дасть можливість відчутно підвищити інвестиційну привабливість території, частково вирішити питання зайнятості населення та суттєво наповнити місцеві бюджети. Питання комплексної оцінки сучасного стану й перспектив розвитку туристичної інфраструктури окремих об'єднаних територіальних громад (ОТГ) Волинської області нами вже піднімалося на прикладі Устилузької й Зимнівської ОТГ Володимир-Волинського району. Об'єктом цього дослідження стануть Луківська та Турійська селищні ОТГ Турійського району Волинської області.

Аналіз досліджень із цієї проблеми. Туристична інфраструктура як елемент наукового дослідження – актуальне питання для сучасних українських учених (О. О. Бейдика, М. П. Мальської, С. П. Кузика). Окремі складники інфраструктури туристично-рекреаційного комплексу Волинської області проаналізовано в монографіях Л. М. Черчик, І. В. Єрко, О. В. Міщенко [8]; суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури області провели І. В. Єрко та Я. Б. Олійник [6]; оцінку окремих територій – З. К. Карпюк й О. В. Антишок [3, 7, 9]. Водночас дослідженню сучасного стану та перспективної ролі туристичної інфраструктури в об'єднаних територіальних громадах приділено недостатньо уваги. А її оцінка в межах Турійського району як така відсутня взагалі.

Мета дослідження – оцінка рівня розвитку та пропозиція способів модернізації туристичної інфраструктури окремих ОТГ Турійського району Волинської області (на прикладі Луківської й Турійської селищних ОТГ), визначення ролі ОТГ у створенні підґрунтя для економічного зростання району.

Основні завдання статті. Для виконання поставлених завдань здійснено комплексний аналіз даних статистичної звітності Головного управління статистики, Служби автомобільних доріг у Волинській області, Департаменту економічного розвитку, Управління культури, охорони здоров'я та екології і охорони навколишнього природного середовища Волинської обласної державної адміністрації. Крім того, у процесі дослідження застосовували аналітичний, порівняльно-географічний, математичний, статистичний методи, методи узагальнення та систематизації.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Сучасні умови розбудови економічного комплексу України, особливо в галузі туризму, спонукають до розширення ролі окремих адміністративних територій, зокрема територіальних громад як окремих туристичних комплексів, що містять значний природно-ресурсний та історико-культурний рекреаційний потенціал, а також забезпечені повним спектром інфраструктурних об'єктів. Норми Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (зі змінами) регулюють відносини, що виникають у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, а також добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад [1, 5].

На території Волинської області станом на 01.05.2017 р. утворено 20 ОТГ, у перспективі – створення ще понад 30. У Турійському районі вже функціонує дві селищні об'єднані територіальні громади – Луківська й Турійська. Турійська селищна об'єднана територіальна громада розміщена в центральній частині Турійського району Волинської області. Утворена у 2016 р. за допомогою об'єднання Турійської селищної (населення 5711 ос.) і Дольської (480 ос.), Кульчинської (532 ос.) та Перевальської (373 ос.) сільських рад. До складу громади входять одне селище (Турійськ) і дев'ять сіл. Села Дольської ради – Растів (243 ос.); Кульчинської – Мирівичі (76 ос.), Ставок (126 ос.) Перевальської – Осереби (161 ос.), Охотники (122 ос.), Торговище (192 ос.) [4].

Адміністративний центр громади – смт Турійськ. Площа – 154,7 км², кількість населення станом на 2016 р. – 8 тис. мешканців. При цьому міське населення становить 71,4 % (5710 ос.) і сільське – відповідно, 28,6 % (2290 ос.). Середня густина населення – 51,7 осіб/км² [4].

Луківська селищна об'єднана територіальна громада розміщена в північно-західній частині Турійського району, територіально межує з Ковельським і Любомльським районами. Адміністративний центр – у смт Луків. Площа ОТГ – 111,7 км², населення – 5345 мешканців. Для ОТГ також характерне переважання міського населення – 57,8 %. Середня густина населення дещо менша, ніж у Турійській ОТГ, і нараховує 47,8 осіб/км². Утворена у 2016 р. за допомогою об'єднання Луківської селищної (населення 3088 ос.), Милянвчівської (1011 ос.) та Соминської (252 ос.) сільських рад. До складу громади входять одне селище (Луків) і 10 сіл. Села Милянвчівської сільської ради – Годовичі (240 ос.), Залісці (65 ос.), Зілове (60 ос.), Кличковичі (41 ос.), Перевісся (136 ос.), Тупали (187 ос.), Туровичі (131 ос.); Соминської сільської ради – Відуди (134 ос.) [4].

Громади мають значний туристично-рекреаційний потенціал для організації рекреаційної діяльності. Кліматичні умови й ресурси сприятливі для реалізації рекреації й туризму протягом року, проте період літньої рекреації дещо менший, ніж на решті території України. Він характеризується помірно теплою вологою зимою з нестійкими морозами й частими відлигами, теплим літом, значною кількістю опадів, затяжною весною та осінню. Рекреаційне значення мають водні ресурси. Турійська громада розміщена в басейні двох рік (Турії та Серебряниці), які можуть використовуватися для сплавів на каное й байдарках. Крім того, тут нараховується кілька ставків і невеликих озер: Дольське (площа – 22,2 га, максимальна глибина – 32 м), Турійське (4,5 га, максимальна глибина – 6,5 м), Рудно (5,7 га, максимальна глибина – 6,0 м). За своїми морфометричними характеристиками вони можуть використовуватися виключно для купання. На території Луківської ОТГ лежить озеро Сомин (площа – 124 га, максимальна глибина – 56 м) [2]. Параметри його акваторії сприятливі для організації різних видів спортивно-оздоровчих занять, зокрема для веслування, академічної греблі, сплавів на байдарках і каное, водних лиж, моторного спорту тощо. Привабливим в інвестиційному плані є довгострокова оренда водних плес із метою вирощування риби, раків та організації відпочинку, зокрема турів вихідного дня.

Об'єднані громади розміщені в межах Турійського й Перевалівського лісництв Державного підприємства «Турійське лісове господарство». Лісові рекреаційні ресурси представлено переважно хвойними (сосна) породами з домішкою дуба, берези, вільхи, які є найбільш цінними в рекреаційному відношенні. Потенціал флористичних і фауністичних ресурсів території визначається наявністю цінних видів лікувальних трав та дикорослих ягід і збереженням місць мешкання й розмноження диких тварин і птахів, зокрема лелеки чорного, журавля сірого, занесених до Червоної книги України, що в перспективі може використовуватися для організації інноваційного для України виду туризму – орнітологічного.

За даними Управління екології та охорони навколишнього природного середовища Волинської ОДА, у Турійській громаді функціонують три об'єкти природо-заповідного фонду місцевого значення. Серед них – три заказники: загальнозоологічний «Соловйчівський» (1326,0 га), лісовий «Кульчинська соснина» (51,7 га) та гідрологічний «Озеро Святе» (19,2 га). У Луківській ОТГ – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Здоров'я» (13,6 га) [4].

За даними Управління культури Волинської ОДА, історико-культурні туристичні ресурси Турійської ОТГ представлено 10 пам'ятками історії та культури й однією пам'яткою архітектури та містобудування – Успенською дерев'яною церквою (1767–1881 рр.) у с. Перевали [2–3]. Візитна картка обох ОТГ – різьба по дереву, що репрезентована в с. Перевали.

Історико-культурні ресурси Луківської ОТГ нараховують дев'ять пам'яток історії та культури, чотири пам'ятки архітектури й містобудування (церква Святої Параскеви із дзвіницею (1723 р.), Костел Анни (VI ст.) у смт Луків; Михайлівська церква (1889 р.) у с. Тупали) [2–3, 7]. Нещодавно вчені зробили сенсаційне припущення: у селищі Луків нібито виявлено сліди лицарів-тамплієрів. Опис замку тамплієрів знайшли в одному англійському історичному джерелі. Згідно з ним, тамплієри поселилися тут у 1231 р. Замок був дерев'яним, однак він не зберігся. Зараз на його місці – туберкульозна лікарня. Як припускають учені, тамплієри могли осісти на Волині, повертаючись із хрестового походу до Єрусалиму.

Туристичну інфраструктуру досліджуваних громад слід розглядати як систему елементів (підсистем): заклади розміщення, харчування, дозвілля й побутового обслуговування, транспортна інфраструктура, зв'язок та інформаційне забезпечення [8]. Громади розміщені в межах Центрального туристично-інфраструктурного району, де виділяють Турійський і Соминський туристично-інформаційні пункти [6].

Коефіцієнт забезпеченості засобами тимчасового розміщення територіальних громад досить низький, порівняно із середнім показником в області, та становить 0,036–0,039 од./км². За даними Департаменту економічного розвитку Волинської ОДА, інфраструктуру Турійської ОТГ представлено такими засобами тимчасового розміщення, як готельно-ресторанний комплекс «АнДеМакс» (сmt Турійськ), туристичний комплекс (с. Дольськ) і чотири агросадиби. У Луківській ОТГ розміщено три бази відпочинку та агросадибу в с. Сомин. Санаторії, санаторії-профілакторії та пансіонати відсутні [4].

Для покращення такої підсистеми туристичної інфраструктури варто збільшити кількість закладів готельного господарства з невеликою кількістю номерів і мінімальним набором послуг, що будуть більш доступними для соціального сегменту туристів, особливо іноземних. Одним із дієвих заходів може стати створення додаткових засобів розміщення (особливо поблизу шляхів сполучення й у лісовій зоні), на зразок кемпінгів, молодіжних таборів, туристичних сіл, що працюють сезонно.

Коефіцієнт забезпеченості закладами харчування становить близько 0,053 од./км² в обох громадах. Ресторанне господарство Турійської ОТГ представлено вісьмома одиницями, із яких – два ресторани, два кафе, один бар та три їдальні. У Луківській ОТГ нараховується одне кафе, один бар та чотири їдальні. Для об'єднаних громад властива тенденція до скорочення мережі підприємств ресторанного господарства через низьку їх конкурентоспроможність у сільській місцевості, застарілість матеріально-технічної бази. Для оптимізації підсистеми «заклади харчування» потрібно орієнтуватися на загальнообласну тенденцію до ребрендингу нерентабельних закладів ресторанного господарства (їдальень, буфетів, закусокних) в альтернативні заклади (паби, фаст-фуди, піцерії, нічні клуби тощо).

Заклади розваг досліджуваного регіону представлено 12 будинками культури, дев'ятьма клубами, бібліотеками. Це підсистема – найслабша ланка. За наявності низки історико-культурних об'єктів простежено відсутність функціонуючих музейних установ. У цьому контексті важливі збереження традицій національних видів і форм дозвілдової діяльності, уведення нових інноваційних для сільської місцевості форм, що дасть змогу адаптуватися до нових умов соціального середовища. Водночас доцільним є створення музеїв на території громад, що уможливило б розширення туристичного потенціалу території.

Коефіцієнт забезпеченості торговельними закладами становить у середньому 0,10–0,12 од./км² в обох громадах. При цьому обслуговування здійснює 20 торговельних підприємств у Турійській та 11 – у Луківській громадах. Надання побутових послуг забезпечує шість підприємств. Сферу побуту представлено комбінатами побутового обслуговування (сmt Турійськ, Луків), майстернями з ремонту взуття, перукарнями, ательє з пошиття одягу, фотоательє й ін. Коефіцієнт забезпеченості закладами побутового обслуговування становить 0,026 та 0,018 од./км² відповідно в Турійській і Луківській ОТГ.

Мережу фінансових установ представлено такими суб'єктами підприємницької діяльності: ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ КБ «Приватбанк». У сmt Турійськ функціонує одна філія страхової компанії НАСК «Оранта» [6]. Транспортна мережа має розгалужену сітку автодоріг та залізниці. За даними Служби автомобільних доріг у Волинській області, по території Луківської ОТГ проходить дорога міжнародного державного значення М-07 (Київ – Ковель – Ягодин (на Люблін)), загальною протяжністю 155,2 км. У межах Турійської ОТГ дорога регіонального державного значення Р-15 (Ковель – Володимир-Волинський – Червоноград – Жовква), загальною протяжністю 87,3 км; регіонального значення Ковель – Володимир-Волинський – Червоноград – Жовква – 87,3 км. У межах громад діють чотири автозаправні та дві станції технічного обслуговування автомобілів. Залізничний транспорт представлено залізничними вітками в Луківській ОТГ сполученням Київ – Ковель – Варшава, у Турійській ОТГ – Львів – Червоноград – Володимир-Волинський – Турійськ – Ковель – Камінь-Каширський. Залізничні станції є в сmt Турійськ і ст Мацеїв поблизу сmt Луків. Елементами туристичної інфраструктури досліджуваних ОТГ вважається наявна мережа з трьох автомобільних туристичних маршрутів: «Турійськ – Клюськ – Радовичі – Купичів – Озеряни – Турійськ»; «Турійськ – Радовичі – Купичів – Чорніїв – Осекрів – Свинарин – Оса – Обенижі – Соловичі – Турійськ»; «Турійськ – Перевали – Новосілки – Сомин – Луків – Тупали – Ружин – Турійськ». Зв'язок забезпечується за допомогою чотирьох поштових відділень УДППЗ «Укрпошта»

в Турійській і п'яти – у Луківській ОТГ, відділення «Нової Пошти» – у смт Турійськ. Телефонний зв'язок існує завдяки сервісному центру ПАТ «Укртелеком» та операторам мобільного зв'язку компаній ПрАТ «МТС Україна» й ЛФ ПрАТ «Київстар», що розміщені в смт Турійськ. Важлива проблема в підсистемі «транспортна інфраструктура та зв'язок» – це невідповідність транспортно-експлуатаційних характеристик автомобільних доріг загального користування сучасним вимогам щодо рівності та твердості (лише траса М-07 відповідає зазначеним вимогам), неузгодження їхнього розвитку з темпами автомобілізації області, що позначається на зниженні пропускної спроможності основних автошляхів, віддаленість між собою поштових відділень, слабе покриття мережею Інтернет у сільській місцевості.

Основні проблеми в громадах – це відсутність інфраструктурного облаштування й інформаційного забезпечення найбільш привабливих для відвідування туристами об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду, низький розвиток інфраструктури сільського зеленого туризму, недостатнє забезпечення поширення інформації про туристично-рекреаційні можливості, відсутність достатньої кількості засобів розміщення, мала конкурентоспроможність об'єктів ресторанного господарства й сфери розваг тощо.

Для залучення коштів іноземних і вітчизняних інвесторів із метою подальшого розвитку матеріально-технічної бази туристичної інфраструктури, задоволення потреб галузі у висококваліфікованих кадрах, нарощування обсягів наданих туристичних послуг, ефективної рекламно-інформаційної діяльності районною владою слід розробити Стратегію розвитку громади на середньострокову перспективу за прикладом Устилузької міської ОТГ. Серед першочергових заходів оптимізації туристичної інфраструктури можна запропонувати такі, як:

- реконструкція автошляхів, особливо місцевого значення, згідно з міжнародними стандартами;
- розширення мережі мотелів, кемпінгів й агросадиб у віддалених сільських населених пунктах та лісовій зоні;
- залучення інвестицій у розвиток інфраструктури, пошук альтернативних, зокрема іноземних і грантових, джерел фінансування;
- створення належних місць зупинок для туристів (у т. ч. для осіб з обмеженими можливостями), облаштування рекреаційних зон, об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду;
- проведення щороку прес-турів для представників засобів масової інформації, друкованих, теле-, радіокомпаній та Інтернет-ресурсів, туристичних компаній;
- покращення сервісних умов закладів громадського харчування;
- створення віртуальних 3D-турів об'єктами туристичного показу;
- установа інформаційних таблиць-указівників із короткими довідками про туристичні об'єкти та QR кодами;
- збільшення кількості об'єктів сервісної транспортної інфраструктури, що відповідають європейським стандартам; побудова нових та реконструкція вже наявних об'єктів транспортної інфраструктури;
- створення туристичних інформаційних центрів на базі територій об'єктів ПЗФ, формування мережі музейних установ як осередку туристичної інформації про історико-культурні об'єкти громад;
- облаштування мережі екологічних туристичних маршрутів у межах об'єктів ПЗФ за допомогою їх візуалізації й маркування;
- забезпечення галузі кваліфікованими спеціалістами туристичного менеджменту, екскурсійної діяльності та готельного господарства.

На нашу думку, потрібно також розширити наявну туристичну інфраструктуру велосипедними доріжками й маршрутами для верхової їзди. Дуже важливий елемент – їх детальна візуалізація та розбудова необхідної супутньої інфраструктури для цих форм активного туризму.

Важлива складова частина поступального розвитку мережі засобів розміщення – це також підтримка мешканців (ментальна й організаційно-проектна) у сфері відкриття агротуристичних господарств, які б розширили пропозицію закладів розміщення та розваг, пов'язаних із культивуванням місцевих звичаїв і традицій. Як чинник оптимізації й розбудови туристичної інфраструктури досліджуваних територіальних громад варто запропонувати створення «тематичних сіл», що успішно реалізовується в сусідній Польщі.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Умови проведення децентралізації влади дають змогу вже сьогодні територіальним громадам отримати значну фінансову підтримку держави.

Це створює передумови для проведення модернізації туристичної інфраструктури в межах ОТГ, що уможливить покращення сервісу та умов перебування туристів у громадах, а отже, збільшення туристичного потоку. У процесі осучаснення мережі інфраструктури потрібно скористатися прогресивним досвідом аналогічних громад у Республіці Польща.

Джерела та література

1. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2003 р. № 157-VIII // Відомості Верховної ради України. – 2003. – № 13. – 91 с.
2. Волинь туристична : путівник. – Київ : ТОВ «Світ Успіху», 2008. – 364 с.
3. Волинь туристам : [карта до Євро-2012] / авт. кол. : Ф. В. Зузук, З. К. Карпюк, О. В. Антипок [та ін.] ; Лабораторія краєзнавчих атласів Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2012. – 1 к. (2арк.).
4. Головне управління статистики у Волинській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
5. Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua/region/item>.
6. Олійник Я. Б. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області : монографія / Я. Б. Олійник, І. В. Єрко. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 164 с.
7. Просторово-територіальні особливості розміщення природних та історико-культурних об'єктів вздовж основних елементів транспортної інфраструктури Волині / З. К. Карпюк, Р. С. Качаровський, О. В. Антипок, Л. К. Колошко // International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE». – № 1(5). – Vol. 5. – January 2016. – P. 80–88 [Proceedings of the IInd International Scientific and Practical Conference «Scientific and Practical Results in 2015. Prospects for Their Development (December 23–24, 2015, Abu-Dhabi, UAE)»].
8. Черчик Л. М. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку : монографія. – Ч. 1 / Л. М. Черчик, О. В. Міщенко, І. В. Єрко. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 128 с.
9. Чир Н. В. Туристична інфраструктура як складова туристично-рекреаційного потенціалу Старовижівського району Волинської області / Н. В. Чир, Р. С. Качаровський // Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.: зб. наук. праць. – Кіровоград, 2016. – С. 339–347.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro dobrovilne ob'iednannia terytorialnykh hromad» vid 05.02.2003 r. № 157-VIII // Vidomosti Verkhovnoi rady Ukrainy. – 2003. – № 13. – 91 s.
2. Volyn turystychna : putivnyk. – K. : TOV «Svit Uspikhu», 2008. – 364 s.
3. Volyn turystam : [karta do Yevro-2012] : avt. kolektyv : F. V. Zuzuk, Z. K. Karpiuk, O. V. Antypok, O. L. Dymshyts, L. K. Koloshko, R. S. Kacharovskiy ; Laboratoriia kraieznavchykh atlasiv Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. – Lutsk : Red.-vyd. vid. Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2012. – 1 k. (2ark.).
4. Holovne upravlinnia statystyky u Volynskii oblasti [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
5. Detsentralizatsiia vlady [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://decentralization.gov.ua/region/item>.
6. Oliinyk Ia.B. Suspilno-heohrafichne doslidzhennia turystychnoi infrastruktury Volynskoi oblasti : monohrafiia / Ia. B. Oliinyk, I. V. Yerko. – Lutsk : PrAT «Volynska oblasna drukarnia», 2014. – 164 s.
7. Prostorovo-terytorialni osoblyvosti rozmishchennia pryrodnykh ta istoryko-kulturnykh ob'iektiv vzdovzh osnovnykh elementiv transportnoi infrastruktury Volyni / Z. K. Karpiuk, R. Ie. Kacharovskiy, O. V. Antypiuk, L. K. Koloshko // International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE». – № 1(5). – Vol. 5. – January 2016. – P. 80–88 [Proceedings of the IInd International Scientific and Practical Conference «Scientific and Practical Results in 2015. Prospects for Their Development (December 23–24, 2015, Abu-Dhabi, UAE)»].
8. Cherchuk L. M. Turystychno-rekreatsiinyi kompleks Volynskoi oblasti: peredumovy rozvytku : monohrafiia. Chastyna 1 / L. M. Cherchuk, O. V. Mishchenko, I. V. Yerko. – Lutsk : Skhidnoieuropeiskiy natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky, 2014. – 128 s.
9. Chyr N. V. Turystychna infrastruktura yak skladova turystychno-rekreatsiinoho potentsialu Starovyzhivskoho raionu Volynskoi oblasti / N. V. Chyr, R. Ie. Kacharovskiy // Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Teoretychni i prykladni napriamky rozvytku turyzmu ta rekreatsii» : zb. nauk. pr. – Kirovohrad, 2016. – S. 339–347.

Чир Надежда, Качаровский Роман, Павлушенко Николай. Оценка современного состояния и перспектив модернизации туристической инфраструктуры в условиях развития отдельных объединенных территориальных общин Турийского района Волинской области. Осуществляется комплексная оценка современного состояния и перспектив модернизации туристической инфраструктуры в условиях развития отдельных объединенных территориальных общин Турийского района Волинской области (на примере Луковской и

Турийской поселковых ОТГ) по отдельным подсистемами: заведения размещения, питания, досуга и бытового обслуживания, транспортная инфраструктура, связь и информационное обеспечение, человеческий потенциал. Определяются основные проблемы структурных элементов туристической инфраструктуры, предлагаются возможные пути их решения. Представлены предложения первоочередных мер оптимизации туристической инфраструктуры.

Ключевые слова: туристско-рекреационный потенциал, туристическая инфраструктура, объединенная территориальная община, Волынская область, Турийский район, Луковский ОТО, Турийская ОТО.

Chyr Nadia, Kacharovsky Roman, Pavlushenko Mykola. The Assessment of the Current State and the Prospects of the Tourist Infrastructure Modernization in the Conditions of Development of Separate United Territorial Communities of the Turiysk district of Volyn Region. The integrated assessment of the current state and the prospects of modernization of the tourist infrastructure in the conditions of development of separate united territorial communities of the Turiysky district of the Volyn region (on the example of Lukivsk and Turiysk settlements UTC) has been carried out. Such an assessment is carried out on separate subsystems: accommodation facilities, food establishments, leisure establishments and consumer service, transport infrastructure, communication and information provision, human potential. The basic problems of structural elements of tourist infrastructure are determined; possible ways of their solution are suggested. The priority measures for optimization of tourism infrastructure are presented.

Key words: tourist and recreational potential, tourist infrastructure, united territorial community, Volyn region, Turiysk district, Lukivsk UTC, Turiysk UTC.

Стаття надійшла до редколегії
15.10.2017 р.

УДК 338.48:339

Оксана Пікулик

Транспортні послуги в організації туристичної діяльності

У статті розглянуто основні аспекти транспортного обслуговування в туристичній діяльності. Відзначено важливу роль транспорту в зростанні розвитку міжнародного туризму. Проаналізовано структуру використання різних видів транспорту в туристичній діяльності. Досліджено переваги авіаційних перевезень в обслуговуванні туристичних потоків. Розкрито особливості використання автомобільного та залізничного транспорту в туризмі. Досліджено роль морських і річкових круїзних подорожей на міжнародному туристичному ринку.

Ключові слова: транспортні послуги, туристична діяльність, міжнародний туризм, авіаперевезення, автобусний тур, морський круїз.

Постановка наукової проблеми та її значення. Транспорт – один із важливих елементів туристичної індустрії. Транспортні послуги виступають частиною туристичного продукту, впливаючи таким чином на його якість. Крім того, розвиток транспорту та транспортної інфраструктури дає можливість розширювати географію подорожей. Якщо транспортні системи й транспортна інфраструктура в країні не відповідають міжнародним стандартам за зручністю, швидкістю перевезень, безпекою та ефективністю, то це негативно відбивається на розвитку туризму. Вплив транспортних послуг на розвиток міжнародного туризму залишається одним із визначальних, тому дослідження сучасних особливостей і специфіки організації транспортного обслуговування в туристичній діяльності, ефективності системи транспортного туристичного обслуговування є актуальними з наукових позицій.

Аналіз досліджень із цієї проблеми. Проблему дослідження ролі транспортних послуг у міжнародному туризмі та особливостей транспортного обслуговування туристичної діяльності розв'язують праці як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Т. М. Шелеметьєва розкриває підвищення рівня транспортних послуг як фактор ефективного розвитку туризму в Україні [9]; Б. М. Андрушків – специфіку розвитку туристичної галузі з позицій організації транспортного обслуговування [1]. У статті С. С. Галасюк, К. І. Ободовської проаналізовано взаємозв'язок розвитку транспорту й туризму [3]. І. В. Зорін, Т. П. Каверіна, В. А. Квартальнов досліджують роль і місце транспортних послуг на туристичному ринку [5]. Основні види та форми відносин туристичних фірм й авіакомпаній детально